

RENAȘTEREA ARTISTICĂ

Arhitectura.

În arhitectura Renașterii se pot deosebi două tendințe. O primă tendință se manifestă prin folosirea formelor de expresie ale antichității. Aceasta se realizează în jurul anului 1500, în perioada de apogeu a Renașterii, prin construcțiile clare și armonice ale lui Donato Bramante și se răspândește în tot restul Italiei. Se folosesc ca elemente de construcție coloanele, pilaștrii, capitelurile, frontonul triunghiular, arcadele și cupolele. Fațadele sunt concepute ținându-se seama de simetrie și ordine. Arhitecții sunt considerați artiști și aparțin păturii cultivate a societății.

A doua tendință, proprie mai ales țărilor nordice, îmbină elementele antice cu tradițiile stilului medieval, în care predomină liniile verticale combinate cu ogivele gotice. Exemple: în Franța, aripa de vest a palatului Luvru din Paris, realizată de Pierre Lescot; în Germania, primăria din Augsburg, construită de Elias Holl. Cele mai importante centre ale Renașterii rămân totuși Roma și Florența, unde arhitectura renascentistă a atins apogeul, o dată cu construirea Catedralei Santa Maria del Fiore din Florența și a Bazilicii Sfântul Petru din Roma.

Catedrala Sfântul Petru din Roma

Este considerată cel mai important monument religios al Renașterii. Ea a fost realizată de Donato Bramante, care a conceput arhitectura ca pe-o sculptură uriașă, în care volumele se combină armonios. Bazilica este construită având planul în cruce greacă, având baza un pătrat, acoperit cu o cupolă imensă, încadrată de patru cupole mai mici în colțuri. Timp de o sută de ani cât a durat construcția, planul inițial a suferit mai multe modofocări, datorate în principal lui Michelangelo și Bernini. În secolele următoare, catedrala a servit ca model pentru întreaga arhitectură catolică din lume.

Catedrala Santa Maria del Fiore din Florența

Santa Maria del Fiore este o catedrală a cărei construcție a durat mai bine de un secol. Giotto și Filippo Brunelleschi sunt arhitecții care s-au ocupat pe rând de ridicarea acestui monument. Elementul esențial al catedralei este cupola octogonală, ridicată la aproximativ o sută de metri. În contrast cu elanul vertical al catedralelor gotice, arhitectura Renașterii degajă calm și echilibru.

Sculptura.

Arta Renașterii, după exemplul artei antice, s-a perfecționat studiind și luând drept model realitatea vie, natura, lumea înconjurătoare. Astfel, sculptura și pictura încep să reprezinte din ce în ce mai fidel omul și natura. Ele se apropie de natură tratând mai liber temele religioase și mai exact realitatea care le servea de model. Figurile reprezentate încep să devină portrete. Până în perioada Renașterii arta sculpturii era utilizată aproape exclusiv în folosul arhitecturii, pentru decorarea bisericilor și a altor edificii sfinte, singura temă abordată fiind cea religioasă. Astfel, în epoca medievală predominau basoreliefurile de natură decorativă, pe teme religioase.

Arta Renașterii a creat genuri noi: bustul – portret, medalia, statuia ecvestră. Sculptura își concentrează interesul asupra feței și privirii pentru a exprima esența personalității. Bustul – portret este un omagiu adus individului, medaliile au servit la glorificarea individului dezvăluind prin profil și prin viziunea frontală a capului fizionomia personajului, iar statuia ecvestră era omagiul suprem adus gloriei unui personaj ilustru, unui comandant de oști. Acestea erau așezate în piețe publice pe socluri înalte, ca omagii ale admirației publice. Deși omul era în centrul creațiilor artistice, în afară de figurile umane, sculptura renascentistă a fost preocupată și de reprezentarea păsărilor și animalelor.

Sculpturile se realizau din piatră, marmură, bronz și din lemn, totodată fiind foarte apreciată și teracota. Atenți la calitatea materialului brut, sculptorii optează adesea pentru materiile nobile ale antichității, pentru marmura cu grăuntele fin, care cu timpul ia tonul cald al pielii, și pentru bronzul care permite modelajul fin și mișcările vii.

Frumosul în Renașterea constă nu numai în redarea frumuseții fizice a modelului. Calitatea pe care o are o operă de artă este aceea de a emoționa, de a comunica anumite gânduri și sentimente celui care o privește. Expresivitatea operei vine din ideea că aspectul fizic al oamenilor este oglindirea aspectului lor moral. Relevantă în acest sens este Statuia lui Moise, realizată de Michelangelo Buonarroti.

Statuia lui Moise face parte dintr-o versiune redusă a monumentului destinat mormântului lui Papa Iulius al II-lea. Aflată și astăzi în biserica San Pietro in Vincoli din Roma, statuia domină întreg aranjamentul sculptural, atât prin poziția centrală pe care o ocupă, cât și prin forța pe care o emană. Moise apare ca o figura impunătoare, puternică și cu o privire intensă și furioasă, având trunchiul orientat frontal, dar capul întors spre stânga, deoarece ceva îi atrăsese atenția. Sub brațul drept se găsesc tablele legii primite de la Dumnezeu pe Muntele Sinai, ce conțin cele 10 porunci.

Pictura.

Pictorii din această perioadă sunt angrenați într-un proces de reactualizare a gândirii antice, pur filosofice. Sunt interesați de studiul corpului uman, din care se desprinde studiul anatomiei. Pentru a idealiza un trup era necesară și consolidarea cunoștințelor matematice cu accent pe studiul geometriei. Studiul naturii umane este un subiect principal al cercetărilor, întrucât în mentalul colectiv se considera că prin concentrarea asupra ființei umane se putea ajunge la înțelegerea și cunoașterea puterii divine.

În pictură se utilizează următoarele tehnici: tehnicile de așezare, poziționare, în spațiu; tehnica perspectivei pentru conturarea impresiei de distanțare a imaginii; alternanța triunghi-dreptunghi ca în exemplul „Judecății de apoi” a lui Michelangelo. Dacă atenția se concentrează asupra acestei compoziții, se remarcă, munca colosală depusă de unul dintre titanii curentului renascentist, tehnica impecabilă de redare nu numai corporală a personajelor biblice dar și psihologică. Astfel, figura centrală a lui Iui Issus este fermă, categorică, în timp ce figura Mariei

este blândă și pioasă. Fecioara Maria preferă să nu vadă deciziile fiului său, pentru a nu se implica emoțional, ceea ce denotă că este un cadru de o gravitate profundă, în care dreptatea este mai presus decât mila sau compasiunea, cele din urmă fiind atributele Fecioarei.

